

فهرست مطالب

مجموعه کتاب‌های

سیر تا پیاز

۷	آموزش
۶۴	سؤالات تشریحی
۱۲۰	پاسخنامه سؤالات تشریحی
۱۳۹	سؤالات تستی
۱۷۳	پاسخنامه کلیدی

آموزش

سیر تا پیش از

۸	فصل اول، دوستان ما
۱۲	فصل دوم، تصمیم گیری
۱۵	فصل سوم، کشاورزی در ایران
۲۱	فصل چهارم، ایران و منابع انرژی
۲۶	فصل پنجم، پیشرفت علوم و فنون در دوره‌ی اسلامی
۳۱	فصل ششم، سفری به اصفهان
۳۶	فصل هفتم، اوقات فراغت
۴۰	فصل هشتم، پوشاک ما
۴۴	فصل نهم، دریاهاى ایران
۴۹	فصل دهم، ایران و همسایگان
۵۵	فصل یازدهم، ایستادگی در برابر بیگانگان
۶۰	فصل دوازدهم، آزادی خرمشهر

فصل اول: دوستان ما

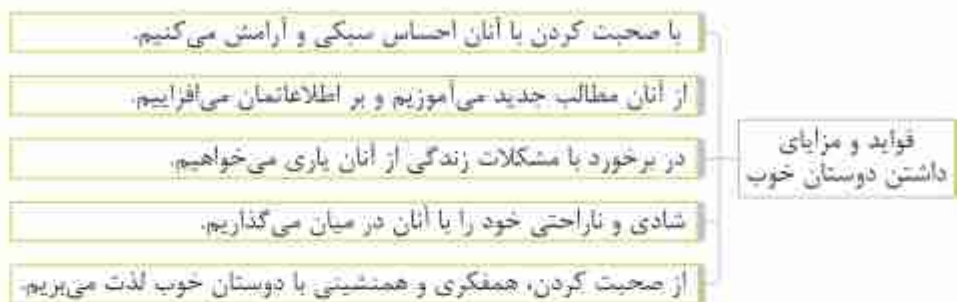
درس اول: دوستی

دوستی یک نیاز است

انسان موجودی اجتماعی است که نمی‌تواند تنها زندگی کند و نیاز به دوستی دارد. یکی از مهم‌ترین نیازهای انسان، دوستی است.

اهمیت دوستی

یکی از موضوعات مهم در روابط دوستی، انتخاب دوست است.

چرا انتخاب دوست یک موضوع مهم است؟ زیرا

- ۱- در رفتار و اخلاق ما تأثیر می‌گذارد.
- ۲- ما نیز بر روی دوستان خود تأثیر می‌گذاریم.

دوست خوب مایه‌ی آرامش انسان است.

چرا نمی‌توان با هرکسی دوستی کرد؟ زیرا همه‌ی افراد برای دوستی و رفاقت شایستگی ندارند.

چرا باید در انتخاب دوست دقت کرد؟ زیرا

- ۱- ممکن است یک دوست موجب ناراحتی و سرشکستگی دوست خود شود.
- ۲- ممکن است مسیر موفقیت و سعادت انسان را تغییر دهد.

چه دوستی مایه‌ی آرامش است؟ دوست خوب

بلاک‌های دوست خوب از نظر امام علی (ع)

- امیرمؤمنان حضرت علی (ع) در نامه‌ی خود به فرزندشان امام حسن (ع) فرمودند: «با نیکان همدلی و رفاقت کن تا از آنان باشی و از بدان جدا شو تا از آنان نباشی.»
- کسی را برای دوستی انتخاب کن که تو را از بدی‌ها و کارهای نامناسب بازدارد؛ زیرا چنین دوستانی به تو یاری می‌رسانند و سبب پیشرفت تو می‌شوند. دوست خوب، خیرخواه شماسست و شما را از کارهای بد و نامناسب باز می‌دارد.
- دوست کسی است که در پشت سر هم، صادق باشد؛ یعنی حقوق دوست خود را صادقانه رعایت کند و با او یگرو باشد. دوست خوب با شما صادق و یکرنگ است.
- هرکس ادب ندارد، عقل هم ندارد. دوست خوب خوش اخلاق و باادب است.
- داشتن دوست خیرخواه چه فایده‌ای دارد؟ ما را از کارهای بد و نامناسب باز می‌دارد.
- ویژگی‌های دوست خوب: 1 باادب 2 صادق 3 یکرنگ 4 خوش اخلاق 5 خیرخواه

پیامبر عزیز ما حضرت محمد(ص) درباره‌ی دوست چه می‌فرمایند؟

بدترین افراد کسانی هستند که میان مردم سخن چینی می‌کنند.
بین دوستان جدایی می‌اندازند.

خلاصه‌ی درس اول

انسان	انتخاب دوست	از مهم‌ترین نیازهای انسان
موجودی اجتماعی	یکی از موضوعات مهم در روابط دوستی	دوستی
دوست خوب	ویژگی‌های دوست خوب از نظر پیشوایان دینی	ویژگی‌های دوست بد از نظر پیشوایان دینی
مایه‌ی آرامش	عقل، با ایمان، نیکوکار	دروغگو، بخیل، سخن چین
امام علی (ع) در مورد دوست می‌فرماید	فایده‌ی دوست خیرخواه	به گفته‌ی پیامبر (ص) بدترین مردم
هرکس ادب ندارد، عقل هم ندارد.	ما را از کار بد و نامناسب دور می‌کند.	سخن چینی که بین دوستان جدایی می‌افکند.
صفات دوست خوب از نظر امام علی (ع)		
خیرخواه، یاری‌رسان، صادق، خوش اخلاق، باادب، یکرنگ		

در همین زمان، صدام، حاکم ستمگر عراق، از اوضاع سوء استفاده و حمله‌ی نظامی را به ایران آغاز کرد.

چه زمانی استعمارگران فهمیدند که منافعشان در ایران قطع شده است؟ وقتی حکومت جمهوری اسلامی به وجود آمد و مردم سرنوشت خود را به دست گرفتند.

چه چیزی برای دشمنان ایران پس از پیروزی انقلاب خوشایند نبود؟ ۱- حمایت از مظلومان جهان ۲- حمایت از مبارزهی مردم فلسطین

اشغال خرمشهر

خرمشهر، یکی از شهرهای زیبای جنوب غربی ایران و جزء بندرهای مهم بازرگانی در منطقه‌ی خلیج فارس است که در محل برخورد رود کارون و اروندرود قرار دارد. نزدیک‌ترین شهر به خرمشهر، آبادان است. ارتش عراق در هفته‌ی اول جنگ، بعضی از شهرهای مرزی ایران را اشغال کرد و در همه‌ی شهرها با مقاومت سرسختانه‌ی مردم روبه‌رو شد.

امام خمینی (ره) وقتی جنگ آغاز شد، چه فرمودند؟ من از ملت بزرگ ایران خواهانم که در هر مسئله‌ای که پیش می‌آید قوی باشند، قدرتمند باشند، متکی به خدای تبارک و تعالی باشند و از هیچ چیز باک نداشته باشند. ما از آن قدرت‌های بزرگ نترسیدیم. این (صدام) که قدرتی ندارد، عراق که چیزی نیست.

از رؤیاهای صدام و فرماندهان عراقی، تصرف خوزستان و مالک شدن خرمشهر و اروندرود بود.

به چه دلیل صدام نتوانست خرمشهر را به سرعت به تصرف خود درآورد؟ زیرا مقاومت مردم قهرمان خرمشهر در مقابل هجوم ناگهانی دشمن به درازا کشید و آن‌ها ۲۴ روز در حالی که سلاح و مهمات کمی برای دفاع داشتند در مقابل ارتش مجهز به توپ و تانک عراقی‌ها جنگیدند.

فرماندهی سپاه پاسداران خرمشهر در آن زمان محمد جهان‌آرا بود که به همراه دیگر یارانش شجاعانه در کنار مردم با نیروهای متجاوز جنگیدند و بسیار فداکاری کردند.

سرانجام پس از مقاومت‌های زیاد، دشمن با نیروهای بیشتر و سلاح‌های فراوان به پیشروی ادامه داد که خرمشهر سقوط کرد که به دست ارتش صدام افتاد که دشمن شهر را غارت کرد که مردم زیادی را به شهادت رساند که این شهر را خونین شهر نامیدند.

پس از سقوط خرمشهر چه شد؟ ارتش صدام به قصد تصرف آبادان، این شهر را محاصره کرد.

روز ۴ خرداد در تقویم روز مقاومت و پایداری است.

خلاصه‌ی درس بیست و سوم

پیروزی انقلاب اسلامی	آغاز جنگ ایران و عراق	مدت جنگ تحمیلی
۲۲ بهمن ۱۳۵۷	۲۱ شهریور ۱۳۵۹	۸ سال
بندر خرمشهر در محل برخورد چه رودهایی است؟	شهر مقاومت و پایداری	یک شخصیت مهم ضد استعماری
کارون و اروندرود	دزفول	امام خمینی (ره)
فرماندهی سپاه پاسداران خرمشهر	چهارم خرداد	نزدیک‌ترین شهر به خرمشهر
محمد جهان‌آرا	روز مقاومت و پایداری	آبادان
رؤیای صدام و فرماندهان عراقی	مدت مقاومت مردم خرمشهر	خرمشهر
تصرف خوزستان (خرمشهر و اروندرود)	۲۴ روز	خونین‌شهر

درس ۲۴: خرمشهر در دامان میهن
آزادسازی خرمشهر

رزمندگان اسلام (ارتش، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و بسیج) در جبهه‌ها، به دعا و راز و نیاز، جنگیدن، فداکاری و روحیه دادن به یکدیگر مشغول بودند.

صدام پس از اشغال خرمشهر چه کرد؟

استقرار ده‌ها تانک و ایزار جنگی و چندین لشکر در مناطق اطراف شهر

ادامه حملات به شهرهای دیگر به قصد تصرف بقیه‌ی شهرهای خوزستان

بسیج نیروهای مردمی که در زمان جنگ از شهر خرمشهر و کشور دفاع کردند.

خرمشهر چگونه آزاد شد؟ ۱- ارتش و سپاه با پشتیبانی بسیج تقویت شد. ۲- فرماندهان، نقشه‌ای را برای آزادسازی خرمشهر طراحی کردند. ۳- سرانجام رزمندگان اسلام با همکاری خلبانان شجاع نیروی هوایی ارتش در **عملیات بیت المقدس** توانستند نیروی دشمن را درهم بشکنند. ۴- در آخرین مرحله، ارتش صدام با تلفات زیاد و شکست بزرگی روبه‌رو شد. و خرمشهر در **سوم خردادماه ۱۳۶۱** آزاد شد.

مردم ایران در ساعت ۴ بعد از ظهر از طریق رادیو از **آزادسازی خرمشهر** باخبر شدند و در خیابان‌ها به خوشحالی پرداختند. امام خمینی پس از آزادسازی خرمشهر چه فرمودند؟ خرمشهر را خدا آزاد کرد.

نخستین دانش‌آموز شهید در شهر خرمشهر که بود؟ بهنام محمدی

هشت سال دفاع مقدس

صدام پس از آزادی خرمشهر چه کرد؟ سعی کرد با گرفتن کمک‌های مالی و اسلحه از کشورهای قدرتمند، قوای خود را تقویت و به کشور ما حمله کند. **انگلیس** رزمندگان اسلام در عملیات‌های مختلف، بخش‌های دیگری از مناطق اشغال‌شده‌ی کشور را نیز بازپس گرفتند و کار او بی‌نتیجه ماند.

- در سال ۱۳۶۷ ایران آمادگی خود را برای پذیرش قطعنامه‌ی صلح اعلام کرد و جنگ پس از هشت سال به پایان رسید.
  - مردم در این هشت سال دفاع مقدّس اجازه ندادند حتی یک وجب از خاک میهن در اشغال تجاوزگران باقی بماند.
  - همه‌ی ملت ایران از اقوام و گروه‌های مختلف، زن و مرد و پسر و جوان، در مقابل هجوم دشمن به کشور ما، ایستادگی و از میهن دفاع کردند. آن عده از مردم هم که نمی‌توانستند در جبهه‌های جنگ شرکت کنند یا روش‌های دیگر به رزمندگان کمک می‌کردند.
  - مردم ایران برای بازپس گرفتن مناطق اشغال شده، هزاران شهید و اسیر دادند تا استقلال میهن اسلامی حفظ شود.
- عملیات والفجر ۳ ← آزادسازی شهر مهران در سال ۱۳۶۲

خلاصه‌ی درس بیست و چهارم

نیروی مردمی در جنگ	خونین شهر	تاریخ آزادسازی خرمشهر
بسیج	خرمشهر	سوم خرداد ۱۳۶۱
پایان جنگ ایران و عراق	سخن امام خمینی (ره) پس از آزادسازی خرمشهر	نخستین نوجوان شهید در خرمشهر
سال ۱۳۶۷ یا پذیرش قطعنامه	خرمشهر را خدا آزاد کرد	بهنام محمدی
عملیات آزادسازی خرمشهر		
بیت المقدس		

سوالات تشریحی

سیر تا پیاز

۶۵	فصل اول: دوستان ما
۶۹	فصل دوم: تصمیم‌گیری
۷۲	فصل سوم: کشاورزی در ایران
۷۷	فصل چهارم: ایران و منابع انرژی
۸۲	فصل پنجم: پیشرفت علوم و فنون در دوره‌ی اسلامی
۸۷	فصل ششم: سفری به اصفهان
۹۲	آزمون نوبت اول
۹۳	فصل هفتم: اوقات فراغت
۹۶	فصل هشتم: پوشاک ما
۱۰۰	فصل نهم: دریا‌های ایران
۱۰۶	فصل دهم: ایران و همسایگان
۱۰۹	فصل یازدهم: ایستادگی در برابر بیگانگان
۱۱۲	فصل دوازدهم: آزادی خرمشهر
۱۱۶	آزمون نوبت دوم (۱)
۱۱۸	آزمون نوبت دوم (۲)
۱۲۰	پاسخنامه تشریحی

گزینه‌ی درست را انتخاب کنید.

- ۱ پیامبر اسلام (ص) می‌فرماید: بدترین افراد کسانی هستند که میان مردم ————— می‌کنند و بین دوستان ————— می‌اندازند.
  - ۱) توطئه - جدایی
  - ۲) سخن چینی - جدایی
  - ۳) سخن چینی - هراس
  - ۴) توطئه - هراس
- ۲ سخن زیر از کیست؟

«دوست کسی است که پشت سرهم صادق باشد، یعنی حقوق دوست خود را صادقانه رعایت کند و با او یک رو باشد.»

  - ۱) حضرت محمد (ص)
  - ۲) امام صادق (ع)
  - ۳) امام علی (ع)
  - ۴) امام حسن (ع)
- ۳ بیت زیر به کدام یک از دلایل اهمیت دوستی اشاره دارد؟

«تو اول بگو با کیان دوستی
من آن‌گه بگویم که تو کیستی»

  - ۱) تأثیر دوستی بر انسان
  - ۲) لذت هم‌نشینی با دوست
  - ۳) نیاز انسان به دوستی
  - ۴) همفکری با دوست
- ۴ معنی و مفهوم بیت زیر به کدام گزینه اشاره دارد؟

«هم‌نشین تو از تو به باید
تا تو را عقل و دین بیفزاید»

  - ۱) اهمیت دوستی
  - ۲) هم‌سنی دوست
  - ۳) ویژگی دوست
  - ۴) تعداد دوست
- ۵ پیامبر اسلام (ص) چه افرادی را باعث جدایی بین دوستان می‌دانند؟
  - ۱) دروغگویان
  - ۲) منافقان
  - ۳) سخن‌چینان
  - ۴) حسودان
- ۶ صحبت کردن با دوست عاقل و صبور باعث چه احساسی در ما می‌شود؟
  - ۱) سبکی و آرامش
  - ۲) شادی و نشاط
  - ۳) مفید بودن
  - ۴) علم و دانش
- ۷ یکی از مهم‌ترین نیازهای انسان چیست؟
  - ۱) آموزش
  - ۲) دوستی
  - ۳) آرامش
  - ۴) ادب
- ۸ حضرت علی (ع) همدلی و رفاقت با چه کسانی را توصیه می‌کنند؟
  - ۱) پرهیزکاران
  - ۲) نمازگزاران
  - ۳) فقیران
  - ۴) نیکان

جاهای خالی زیر را کامل کنید.

- ۱ از نظر پیشوایان بزرگ دین با افراد ————— و ————— نباید دوستی کرد.
- ۲ صحبت کردن با دوست ————— و ————— باعث می‌شود احساس سبکی و آرامش کنیم.
- ۳ دوست کسی است که حقوق تو را صادقانه ————— کند.
- ۴ دوستی یک ————— است.
- ۵ به ما توصیه کردند با افراد عاقل و نیکوکار دوست باشیم.
- ۶ دوست خیرخواه، ما را از کارهای ————— و ————— باز می‌دارد.
- ۷ هرکس ادب ندارد، ————— هم ندارد.
- ۸ تنهایی برای انسان‌ها احساس ————— دارد.

درست یا نادرست بودن عبارات‌های زیر را مشخص کنید.

- ۱۷ انسان در اثر هم‌نشینی و گفت‌وگو با دیگران چیزهای جدید یاد می‌گیرد.
- ۱۸ در سرشت ما انسان‌ها میل به محبت کردن و مورد محبت واقع شدن وجود دارد.

وصل کنید.

۱۹ هر یک از عبارات ستون سمت راست را به عبارت مناسب آن در ستون سمت چپ وصل کنید.

اجتماعی	دوستی یا افراد دروغگو و بخیل
من آن‌گه بگویم که تو کیستی	انسان موجودی
مستوع	یاورمان در مشکلات
دوستان	تو اول بگو یا کیان زیستی

جدول زیر را تکمیل کنید.

ت	ح	
	ف	
		ص
	د	

- ۲۰ میل به آن در سرشت انسان هاست.
- ۲۱ چه خصوصیتی از دوستان بر ما تأثیر می‌گذارد؟
- ۲۲ از ویژگی‌های دوست خوب است.
- ۲۳ طبق فرمایش امام علی (ع) با نیکان باید چگونه بود؟

به سوالات زیر پاسخ کامل دهید.

- ۲۴ امیرالمؤمنین (ع) در نامه خود به فرزندش امام حسن (ع) در ارتباط با دوست‌یابی چه فرمودند؟
- ۲۵ چرا انسان به دوست نیاز دارد؟
- ۲۶ سخنی از پیامبر (ص) در ارتباط با دوستی بیان کنید.
- ۲۷ چرا باید در انتخاب دوست دقت کرد؟
- ۲۸ معنی این بیت چیست؟

«هم‌نشین تو از تو به باید   تا تو را عقل و دین بیفزاید»

- ۲۹ از نظر امام علی (ع) کدام دوستان سبب پیشرفت می‌شوند و ما را یاری می‌رسانند؟
- ۳۰ چرا انتخاب دوست یک موضوع مهم است؟
- ۳۱ فواید و مزایای دوست خوب را بنویسید. (۴ مورد)
- ۳۲ پیامبر اسلام (ص) ما را از دوستی با چه کسانی منع می‌کند؟ چرا؟
- ۳۳ معنی این بیت سعدی را بگویید.
- «تو اول بگو با کیان زیستی   من آن‌گه بگویم که تو کیستی»
- ۳۴ چرا حضرت علی (ع) به ما سفارش می‌کند که دوستی را انتخاب کنیم تا ما را از بدی‌ها و کارهای نامناسب بازدارد؟
- ۳۵ پیشوایان بزرگ دینی، ما را به دوستی با چه کسانی توصیه و تشویق می‌کنند؟
- ۳۶ دوست خیرخواه چه فایده‌ای برای ما دارد؟
- ۳۷ با هر کسی می‌توانیم دوست باشیم؟ برای جواب خود دلیل بیاورید.
- ۳۸ ویژگی‌های یک دوست خوب را نام ببرید. (۵ مورد)

به سوالات زیر پاسخ کامل دهید.

۱۷ آقای محمدی به پرورش گل و گیاهان زینتی علاقه‌ی فراوانی دارد اما در منطقه زندگی او اختلاف دما در فصل‌های سال زیاد است، به نظر شما او چه روشی را باید برای کشت این گیاهان انتخاب کند. دو دلیل انتخاب او را بنویسید.

(۱/۵)

۱۸ چه عواملی موجب گسترش علوم و فنون در دوره‌ی اسلامی شد؟ (۲ مورد)

(۱)

۱۹ نقشه‌ی گردشگری چه نقشه‌ای است؟

(۱/۵)

۲۰ شما وقتی می‌خواهید یک برنامه‌ی متعادل برای زندگی روزانه‌ی خود تنظیم کنید، چه مواردی را به اندازه‌ی کافی در آن می‌گنجانید؟ (۴ مورد)

(۱)

۲۱ اروپاییان از طریق دریای مدیترانه و شمال آفریقا چه محصولات را از مسلمانان خریداری می‌کردند؟ (۴ مورد)

(۱)

۲۲ تولید انبوه چیست؟

(۱)

۲۳ شما به عنوان یک دوست خوب چه کارهایی برای دوستانتان انجام می‌دهید؟ (۲ مورد)

(۱)

۲۴ چه عواملی موجب قدرتمندی اروپاییان شد؟ (۲ مورد)

(۱)

۲۵ انواع روابط ایران با کشورهای همسایه را نام ببرید.

(۱)

۲۶ چهار اثر تاریخی در اصفهان را نام ببرید.

(۱)

۲۷ با توجه به نقشه به سوالات زیر پاسخ دهید.

(۲)

۱- نام کشورهای اطراف خلیج فارس را که با علامت ؟ مشخص شده است، روی نقشه بنویسید.

۲- نام اقیانوسی که با علامت * مشخص شده است را بنویسید.

نام: _____

آزمون

کلاس: _____

نام خانوادگی: _____

آزمون نوبت دوم (۲)

تاریخ: / /

۱۲۱

گزینه‌ی درست را انتخاب کنید.

۱ یکی از نکات مهم در تصمیم‌گیری‌ها این است که از فکر و تجربه‌ی دیگران استفاده کنیم. به این کار چه می‌گویند؟

- ۱) مشورت   ۲) انتخاب   ۳) نتیجه‌گیری   ۴) پیش‌بینی

۲ کدام گزینه از عوامل طبیعی مؤثر در کشاورزی است؟

- ۱) سرمایه   ۲) آب و هوا   ۳) نیروی کار   ۴) مواد

۳ مسلمانان فن کاغذسازی را از کدام کشور یاد گرفتند؟

- ۱) هند   ۲) چین   ۳) ژاپن   ۴) انگلیس

۴ معادن اورانیوم در استان _____ است.

- ۱) کرمان   ۲) سیستان و بلوچستان   ۳) یوشهر   ۴) یزد

۱۲۲

جاهای خالی زیر را کامل کنید.

۱ به پیشروی آب دریاها در خشکی _____ می‌گویند.

۲ انرژی‌های _____ تمام نمی‌شوند و همواره می‌توان از آن‌ها استفاده کرد.

۳ دانشگاه معروف در اهواز که در زمان ساسانیان تأسیس شد، _____ نام داشت.

۴ به کشت و پرورش گیاهانی که بعد از کاشت دانه، حداکثر تا یک سال محصول می‌دهند، _____ می‌گویند.

۱۲۳

درست یا نادرست بودن عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

۱ سامانیان مذهب شیعه را مذهب رسمی کشور اعلام کردند.

۲ وابستگی زیاد از حد به دوست، آرامش روانی افراد را برهم می‌زند.

۳ امروزه بازی‌های گروهی در بین بچه‌ها رواج دارد.

۴ در موزه مردم‌شناسی، انواع لباس‌های محلی به نمایش گذاشته شده است.

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۱ دو مورد از بناهای تاریخی شهر اصفهان را بنویسید.

۲ بزرگ‌ترین جزیره‌ی خلیج فارس چه نام دارد؟

۳ با توجه به خط زمان، ابوریحان بیرونی (۴۴۰ - ۳۶۲) در چه قرنی می‌زیسته است؟

قرن _____ نیمه‌ی _____ قرن _____

به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.

۱۲۴

جدول زیر را کامل کنید.

علت‌ها	معلول (نتیجه)
	علت حمله‌ی نظامی عراق به ایران

(۱/۵)

سه مورد از کالاهای صادراتی مهم ایران در دوره صفویه را نام ببرید.

(۱)

برای رفتن به ورزشگاه‌ها چه مقرراتی را باید رعایت کرد؟ (۲ مورد)

(۱/۵)

مواردی که باید هنگام انتخاب لباس به آن دقت داشته باشیم، چیست؟ (۲ مورد)

(۱)

برای حفظ محیط زیست استفاده از برق حرارتی بهتر است یا برق آبی؟ چرا؟

(۱)

استعمارگر کیست؟

(۲/۵)

موارد خواسته شده را روی نقشه بنویسید.

۱- نام رود مرزی ایران با ارمنستان:

۲- روی نقشه نام خلیج فارس و دریای عمان را بنویسید.

۳- نام رود مرزی ایران با ترکمنستان:

۴- نام بندری را که روی نقشه با علامت (؟) مشخص شده‌اند، بنویسید.

درس: دوستی

۱. گزینه ۲
۲. گزینه ۱
۳. گزینه ۴
۴. گزینه ۱
۵. گزینه ۴
۶. گزینه ۱
۷. گزینه ۲
۸. گزینه ۴

۹. دروغگو - بخیل - سخن چین

۱۰. عاقل - صبور

۱۱. رعایت

۱۲. نیاز

۱۳. پیشوایان دینی

۱۴. بد - نامناسب

۱۵. عقل

۱۶. ناخوشایندی

۱۷. درست

۱۸. درست

۱۹. دوستی با افراد دروغگو و بخیل ← ممنوع

انسان موجودی ← اجتماعی

یاورمان در مشکلات ← دوستان

تو اول بگو با کیان زیستی ← من آن گه بگویم که تو کیستی

۲۰. محبت

۲۱. رفتار

۲۲. صداقت

۲۳. همدل

۲۴. با نیکان همدلی و رفاقت کن تا از آنان باشی و از بدان جدا شو تا از آنان نباشی.

۲۵. چون انسان موجودی اجتماعی است و نمی تواند تنها زندگی کند، تنهایی برای انسان ها احساس ناخوشایندی است.

۲۶. بدترین افراد کسانی هستند که میان مردم سخن چینی می کنند و بین دوستان جدایی می اندازند.

۲۷. زیرا گاهی ممکن است یک دوست مسیر آینده در زندگی دوستش را به سوی سعادت تغییر دهد و گاهی ممکن است در شرایطی موجب ناراحتی و سرشکستگی دوست خود شود.

۲۸. دوست تو باید بهتر از تو باشد تا به آگاهی های تو بیفزاید.

۲۹. دوستانی که ما را از بدی ها و کارهای نامناسب باز می دارند.

(دوست خیرخواه)

۳۰. زیرا اخلاق دوستان در ما تأثیر می گذارد و ما نیز تأیثاتی بر دوستان خود داریم.

۳۱. لذت بردن از هم نشینی و هم صحبتی با او. ۲) ایجاد

احساس سبکی و آرامش از طریق صحبت کردن با دوست

عاقل و صبور و در میان گذاشتن شادی ها و ناراحتی ها با او،

۳) یاری کردن ما در هنگام مشکلات، ۴) افزایش آگاهی و

یادگیری چیزهای جدید از طریق هم نشینی و گفت و گو با دیگران

۳۲. سخن چیتان، زیرا بین دوستان جدایی می اندازند.

۳۳. تو بگو با چه کسانی دوست هستی و معاشرت می کنی تا

من بگویم چه اخلاق و تفکری داری.

۳۴. زیرا چنین دوستانی به ما یاری می رسانند و سبب پیشرفت

ما می شوند.

۳۵. افراد عاقل، باایمان و نیکوکار

۳۶. ما را از کارهای بد و نامناسب باز می دارند.

۳۷. خیر، زیرا همه ی افراد شایستگی دوستی با ما را ندارند و

شاید موجب ناراحتی و سرشکستگی ما شوند یا موجب سعادت

و موفقیت.

۳۸. صادق، یکرنگ، خوش اخلاق، باادب و خیرخواه.

درس ۲: آداب دوستی

۱. گزینه ۲
۲. گزینه ۱
۳. گزینه ۳
۴. گزینه ۲
۵. گزینه ۴
۶. گزینه ۴
۷. عیب جویی
۸. دفاع
۹. ببخشیم
۱۰. محکم تر
۱۱. بااحترام
۱۲. همدردی
۱۳. خلوت
۱۴. قاطعانه
۱۵. محترمانه
۱۶. درست
۱۷. نادرست
۱۸. درست
۱۹. نادرست
۲۰. درست
۲۱. نادرست

۲۲. «نه» گفتن به دوست ← تو برای من مهمی اما نمی توانم.

احترام به دوست ← بیش از حد شوخی نکنیم.

دوستی افراطی ← وابستگی بیش از حد

محکم کردن رابطه ی دوستی ← هم درد و خیرخواه هم باشیم.

درس ۳: تصمیم‌گیری چیست؟

- ۱ گزینه ۴
 ۲ گزینه ۲
 ۳ گزینه ۳
 ۴ نتایج - آثار
 ۵ خوب
 ۶ انتخاب کردن
 ۷ اثر
 ۸ نادرست
 ۹ نادرست
 ۱۰ نادرست
 ۱۱ همه‌ی تصمیمات ما ← ساده نیستند.
 تصمیم‌گیری ← انتخاب کردن
 همه‌ی تصمیمات ما ← آثار و نتایجی دارند.
 ۱۲ کتاب
 ۱۳ زندگی
 ۱۴ انتخاب
 ۱۵ ازدواج
 ۱۶ اخلاق و رفتار، سلامتی، وضع تحصیلی و آینده‌ی افراد.
 ۱۷ یعنی ما در کارهای مختلف زندگی، کارهای مهم‌تر را انتخاب و اجرا کنیم.
 ۱۸ زیرا بعضی از تصمیمات، آینده‌مان را مشخص می‌کند، مانند ازدواج.
 ۱۹ تمام تصمیمات ما نتایج و آثاری دارند، ممکن است این آثار خوب یا بد باشد. بعضی از تصمیمات تأثیر زیادی بر زندگی و آینده‌مان دارد.
 ۲۰ مهم: به تولد دوستم بروم یا برای امتحان آماده شوم.
 غیرمهم: با پس اندازم کتاب بخرم یا اسباب‌بازی.

درس ۴: چگونه تصمیم بگیریم؟

- ۱ گزینه ۳
 ۲ گزینه ۲
 ۳ گزینه ۱
 ۴ گزینه ۲
 ۵ گزینه ۳
 ۶ گزینه ۱
 ۷ گزینه ۳
 ۸ گزینه ۳
 ۹ مشورت
 ۱۰ مشورت
 ۱۱ سومین
 ۱۲ دوستان
 ۱۳ خوب فکر کردن
 ۱۴ ناگهانی
 ۱۵ پیش‌بینی
 ۱۶ فکر
 ۱۷ نتایج
 ۱۸ فکر

۲۳ خلوت

۲۴ افراطی

۲۵ در غیابش از او دفاع کنیم.

۲۶ خیرخواه
 ۲۷ چون احساس می‌کنیم با «نه» گفتن، آن‌ها از دست ما ناراحت می‌شوند.

۲۸ آرامش روانی افراد را برهم می‌زند.

۲۹ حفظ و نگهداری دوستی یک موضوع مهم است، یعنی باید با دوستان رفتارهایی داشته باشیم تا روابط ادامه پیدا کند و محکم‌تر شود و داشتن دوست خوب احتیاج به تلاش و مراقبت دارد.

۳۰ در صورتی که درخواست افراد نابه‌جا باشد یا میل به انجام آن خواسته را نداشته باشیم.

۳۱ منظورش این است که دوست واقعی کسی است که در مشکلات و گرفتاری‌ها همدرد و خیرخواه دوستش است و کمکش می‌کند.

۳۲ یعنی با دوستان خود رفتارهای مناسبی داشته باشیم تا دوستی‌مان ادامه پیدا کند و این ارتباط به‌هم‌نخورد و محکم‌تر شود.

۳۳ باید قاطعانه و محکم به او «نه» بگوییم.

۳۴ نگهداری دوست

۳۵ ممکن است برای خود و خانواده‌اش دردسر درست کند.

۳۶ هر چیزی حد و مرزی دارد و دوستی‌ها هم حد و مرز مشخصی دارند که اگر از حد خود خارج شوند، مشکلاتی به وجود می‌آورند. گاهی ممکن است بعضی دوستان خیلی به هم وابسته شوند به طوری که اگر حتی یک روز همدیگر را نبینند، ناراحت شوند. این نوع وابستگی زیاد از حد به دوست آرامش روانی افراد را برهم می‌زند، پس باید از دوستی‌های افراطی پرهیز کرد.

۳۷ دوست آن است که گیرد دست دوست / در پریشان حالی و درماندگی

۳۸ اگر انسان برخلاف عقیده‌ی خودش همه‌ی خواسته‌های دیگران را قبول کند و بخواهد آن‌ها را راضی نگه دارد.

درس ۲۴: خرمشهر در امان مین

۱. گزینۀ ۱
۲. گزینۀ ۲
۳. گزینۀ ۳
۴. گزینۀ ۴
۵. گزینۀ ۵
۶. گزینۀ ۶
۷. مسجّد جامع
۸. مسجد جامع
۹. مردم
۱۰. خدا
۱۱. بهنام محمدی
۱۲. خونین شهر
۱۳. ۴ بعدازظهر
۱۴. سوم خرداد ۱۳۶۱
۱۵. نادرست
۱۶. نادرست
۱۷. نادرست
۱۸. نادرست
۱۹. عملیات آزادسازی خرمشهر ← بیت المقدس
۲۰. آغاز جنگ ایران و عراق ← ۳۱ شهریور ۱۳۵۹
۲۱. فتح خرمشهر ← ۳ خرداد ۱۳۶۱
۲۲. نخستین شهید نوجوان ← بهنام محمدی
۲۳. صلح
۲۴. بیت المقدس
۲۵. مهران

۲۵. سعی کرد با گرفتن کمک‌های مالی و اسلحه از کشورهای قدرتمند، قوای خود را تقویت و به کشور ما حمله کند، اما رزمندگان اسلام در عملیات‌های مختلف بخش‌های دیگری از مناطق اشغال‌شده‌ی کشور را نیز بازپس گرفتند و کار او بی نتیجه ماند.

۲۶. به نیروهای مردمی که در زمان جنگ از شهر خرمشهر و کشور دفاع کردند، بسیج می‌گویند.

۲۷. فرماندهان، نقشه‌ای را برای آزادسازی خرمشهر طراحی کردند، سرانجام رزمندگان اسلام با همکاری خلبانان شجاع نیروی هوایی ارتش در عملیات بیت المقدس، نیروهای دشمن را درهم شکستند و در آخرین مرحله، ارتش صدام با تلفات زیاد و شکست بزرگی روبه‌رو شد و بدین ترتیب، خرمشهر در سوم خردادماه ۱۳۶۱ آزاد شد.

۲۸. ده‌ها تانک و ابزار جنگی و چندین لشکر را در مناطق اطراف شهر مستقر کرده بود و می‌خواست شهرهای دیگر خوزستان را تصرف کند و به حملات خود به شهرهای دیگر هم ادامه می‌داد.

۲۹. خرمشهر را خدا آزاد کرد.

آزمون نوبت دوم (۱)

۱. گزینۀ ۳
۲. گزینۀ ۲
۳. گزینۀ ۴
۴. گزینۀ ۱
۵. آرامش روانی
۶. خلیج
۷. خراسان رضوی
۸. مستعمره
۹. نادرست
۱۰. درست
۱۱. نادرست
۱۲. درست
۱۳. مواد
۱۴. دریای خزر
۱۵. قرن
۱۶. بغداد

۱۷. روش گلخانه‌ای؛ زیرا (۱) آب و هوای گلخانه، گرما، نور و رطوبت را خودمان با دستگاه‌های مختلف، متناسب با نوع محصول تنظیم می‌کنیم. (۲) هر محصول را در هر منطقه‌ی آب و هوایی و در همه‌ی فصول سال می‌توانیم کشت کنیم.

۱۸. (۳) در مقایسه با سایر کشت‌ها از نظر صرفه‌جویی در مصرف آب بسیار بهتر است.

۱۹. (۱) آموزه‌های دین اسلام، (۲) نیازهای جدید جوامع مسلمان، (۳) ترجمه، (۴) حمایت فرمانروایان از دانشمندان، (۵) تجارت و بازرگانی، (۶) کاغذسازی

۲۰. نقشه‌ای است که روی آن، مکان‌های دیدنی و آثار تاریخی نشان داده می‌شود.

۲۱. (۱) استراحت و خواب، (۲) درس خواندن، (۳) عبادت کردن (۴) تفریح و سرگرمی

۲۲. (۱) شکر، (۲) قهوه، (۳) کاغذ، (۴) قطب‌نما، (۵) داروهای گیاهی، (۶) ادویه

- ۲۲ به تولید یک کالا به یک شکل و به تعداد زیاد تولید انبوه می‌گویند.
- ۲۳ (۱) کمک کردن به دوست در درس ها، (۲) احترام به دوست (۳) بخشش خطاهای او، (۴) وفاداری به دوست و ...
- ۲۴ (۱) انتقال علوم و فنون از جهان اسلام به اروپا، (۲) رونق تجارت و بازرگانی، (۳) پیشرفت در علم و هنر، (۴) آغاز استعمارگری با اکتشافات جغرافیایی
- ۲۵ (۱) بازرگانی (۲) فرهنگی
- ۲۶ (۱) میدان امام (نقش جهان)، (۲) مسجد شیخ لطف‌الله، (۳) مسجد امام (مسجد جامع عباسی)، (۴) کاخ عالی قاپو
- ۲۷ (۱) الف: عراق، ب: عربستان ج: امارات متحده‌ی عربی، (۲) اقیانوس هند

آزمون نوبت دوم (۲)

۱	جزیره ۱	۲	جزیره ۲
۳	جزیره ۳	۴	جزیره ۴
۵	خلیج	۶	نو (قابل تجدید)
۷	جندی شاپور	۸	زراعت
۹	نادرست	۱۰	درست
۱۱	نادرست	۱۲	درست

- ۱۳ (۱) کاخ عالی قاپو، (۲) میدان امام (میدان نقش جهان)، (۳) مسجد شیخ لطف‌الله، (۴) مسجد امام (مسجد جامع عباسی)
- ۱۴ جزیره‌ی قشم

- ۱۵ نیمه‌ی دوم قرن ۴ تا نیمه‌ی اول قرن ۵
- ۱۶ (۱) قطع منابع کشورهای استعمارگر پس از انقلاب اسلامی در ایران، (۲) عدم آمادگی کافی نیروهای نظامی ایران برای دفاع، (۳) حمایت ایران از مظلومان به خصوص مردم فلسطین
- ۱۷ ابریشم - پارچه‌های زربفت - سنگ‌های قیمتی - خشکبار
- ۱۸ (۱) برای تهیه‌ی بلیت، نوبت را در صف رعایت کنیم، (۲) از مسخره کردن یک تیم یا هواداران آن خودداری کنیم، (۳) از اموال عمومی حفاظت کنیم، (۴) با نظم و آرامش به سالن‌ها وارد یا از آن‌جا خارج شویم، (۵) با انتظامات یا کارکنان ورزشگاه‌ها همکاری کنیم.
- ۱۹ (۱) با باورهای دینی ما تناسب داشته باشد، (۲) کیفیت خوب و قیمت مناسب داشته باشد.
- ۲۰ برق آبی بهتر است، زیرا برق حرارتی از سوزاندن سوخت‌های فسیلی به دست می‌آید که محیط زیست را آلوده می‌کند، اما برق آبی آلودگی ایجاد نمی‌کند.
- ۲۱ کسانی که به پنهانی آباد کردن، در کشورهای دیگر دخالت و نفوذ می‌کنند تا منابع و ثروت آن کشور را غارت کنند.
- ۲۲ (۱) ارس (۲) الف) خلیج فارس (ب) دریای عمان (۳) اترک (۴) بندرعباس

سوالات تستی

سیر تا پیاز

۱۴۰	فصل اول، دوستان ما
۱۴۲	فصل دوم، تصمیم‌گیری
۱۴۵	فصل سوم، کشاورزی در ایران
۱۴۸	فصل چهارم، ایران و منابع انرژی
۱۵۱	فصل پنجم، پیشرفت علوم و فنون در دوره‌ی اسلامی
۱۵۵	فصل ششم، سفری به اصفهان
۱۵۸	فصل هفتم، اوقات فراغت
۱۵۹	فصل هشتم، پوشاک ما
۱۶۱	فصل نهم، دریا‌های ایران
۱۶۴	فصل دهم، ایران و همسایگان
۱۶۶	فصل یازدهم، ایستادگی در برابر بیگانگان
۱۶۹	فصل دوازدهم، آزادی خرمشهر
۱۷۱	آزمون جامع
۱۷۳	پاسخنامه کلیدی

درس: دوستی

- ۱ انسان موجودی ..... است که نمی‌تواند به تنهایی زندگی کند.
  - ۱) اجتماعی
  - ۲) ناطق
  - ۳) ناتوان
  - ۴) عاقل
- ۲ دوستی یک ..... است.
  - ۱) استعداد
  - ۲) نیاز
  - ۳) احساس
  - ۴) فایده
- ۳ یکی از مهم‌ترین نیازهای ما ..... است.
  - ۱) نیکوکاری
  - ۲) صداقت
  - ۳) محبت
  - ۴) دوستی
- ۴ کدام یک از احساسات زیر برای انسان خوشایند **نیست**؟
  - ۱) دوستی
  - ۲) تنها ماندن
  - ۳) هم‌نشینی
  - ۴) خوش اخلاقی
- ۵ امام علی (ع) می‌فرماید: هر که ..... ندارد، عقل هم ندارد.
  - ۱) دوست
  - ۲) ایمان
  - ۳) ادب
  - ۴) اخلاق
- ۶ انسان از هم‌نشینی و صحبت با چه کسانی لذت می‌برد؟
  - ۱) سخن‌چینان
  - ۲) نزدیکان
  - ۳) دوستان خوب
  - ۴) دیگران
- ۷ یکی از موضوعات مهم در روابط دوستی چیست؟
  - ۱) میل به محبت دیدن
  - ۲) وابستگی به دوست
  - ۳) انتخاب دوست
  - ۴) همفکری کردن
- ۸ صحبت کردن با دوست عاقل و صبور باعث چه احساسی می‌شود؟
  - ۱) یاری در مشکلات
  - ۲) لذت
  - ۳) همفکری
  - ۴) سبکی و آرامش
- ۹ دوست خوب مایه‌ی ..... انسان است.
  - ۱) وفاداری
  - ۲) وابستگی
  - ۳) محبت
  - ۴) آرامش
- ۱۰ کدام مورد از فواید دوستان خوب **نیست**؟
  - ۱) احساس آرامش و سبکی
  - ۲) هم‌صحبتی و هم‌فکری
  - ۳) یاری‌دهنده در مشکلات
  - ۴) بخل ورزیدن
- ۱۱ خداوند کدام مورد را در سرشت انسان‌ها قرار **نداده** است؟
  - ۱) میل به محبت کردن
  - ۲) میل به محبت دیدن
  - ۳) نیاز به برقراری ارتباط با دیگران
  - ۴) یاری در مشکلات
- ۱۲ کدام جمله درست **نیست**؟
  - ۱) دوستان همیشه موجب آسایش و آرامش انسان هستند.
  - ۲) خداوند میل به محبت دیدن را در سرشت انسان‌ها قرار داده است.
  - ۳) انسان با هم‌صحبتی با انسان‌های عاقل احساس سبکی می‌کند.
  - ۴) هرکس ادب ندارد، عقل هم ندارد.

۱۳ بیت زیر سروده‌ی کیست؟

«هم نشین تو از تو به باید تا تو را عقل و دین بیفزاید»

- (۱) سعدی (۲) حافظ (۳) مولوی (۴) نظامی

۱۴ پیشوایان بزرگ دینی به ما توصیه می‌کنند از دوستی با چه افرادی خودداری کنیم؟

- (۱) دروغگو - ناتوان - حسود (۲) سخن چین - بخیل - فقیر
(۳) دروغگو - بخیل - سخن چین (۴) سخن چین - حسود - ناتوان

۱۵ پیامبر گرامی اسلام می‌فرماید که بدترین افراد چه کسانی هستند؟

- (۱) فقیران (۲) سخن چینان (۳) ناهلان (۴) بی‌ادبان

۱۶ حضرت امیرالمؤمنین علیه‌السلام فرمودند: با چه کسانی همدلی و رفاقت کن تا از آنان باشی؟

- (۱) نیکان (۲) خوش‌اخلاقان (۳) خوش‌رفتاران (۴) امانتداران

۱۷ از نظر پیامبر اسلام (ص) کدام دسته از مردم بین دوستان جدایی می‌اندازند؟

- (۱) بی‌ادبان (۲) کافران (۳) مشرکان (۴) سخن چینان

۱۸ جمله «هرکس ادب ندارد، عقل هم ندارد»، از کدام معصوم است؟

- (۱) پیامبر (ص) (۲) امام علی (ع) (۳) امام صادق (ع) (۴) امام باقر (ع)

۱۹ کدام جمله درست است؟

- (۱) همه‌ی ما همیشه شادی‌ها یا ناراحتی‌های خود را با دوستانمان در میان می‌گذاریم.
(۲) هیچ‌گاه دوست موجب ناراحتی و سرشکستگی دوست خود نمی‌شود.
(۳) همه‌ی انسان‌ها برای دوستی و رفاقت شایستگی دارند.
(۴) پیشوایان بزرگ دینی به ما توصیه می‌کنند که با افراد عاقل، باایمان و نیکوکار دوستی کنیم.

درس ۲: آداب دوستی

۲۰ پیدا کردن دوست آسان است اما ..... آن مشکل.

- (۱) خوش‌اخلاقی با (۲) نگهداری (۳) صداقت با (۴) ناراحتی با

۲۱ حفظ دوستی یعنی این‌که ما .....

- (۱) با دوستانمان چه رفتارهایی داشته باشیم تا دوستی ادامه پیدا کند.
(۲) چه کنیم تا دوستی‌ها به هم نخورد و محکم‌تر شود.
(۳) اگر خطایی از دوستان دیدیم عیب‌جویی نکنیم.
(۴) گزینه‌های (۱) و (۲)

۲۲ از چه دوستی‌هایی باید پرهیز کرد؟

- (۱) منطقی (۲) افراطی (۳) سطحی (۴) مخفیانه

آزمون جامع

۳۶۷ کدام یک از احساسات زیر برای انسان خوشایند نیست؟

- (۱) دوستی (۲) تنها ماندن (۳) هم نشینی (۴) خوش اخلاقی

۳۶۸ دوستی افراطی یعنی:

- (۱) دوستانی که خیلی به هم وابسته هستند. (۲) وفاداری به دوستان
(۳) عیب جویی نکردن از دوستان (۴) دوستی های غیر اخلاقی

۳۶۹ انتخاب بین دو یا چند چیز را ..... می گویند.

- (۱) نتیجه (۲) راه حل (۳) تصمیم گیری (۴) پیش بینی

۳۷۰ چیزی که بعد از هر تصمیم گیری اتفاق می افتد، ..... است.

- (۱) پیش بینی (۲) خوب فکر کردن (۳) نتیجه (۴) انتخاب بهترین راه

۳۷۱ آخرین مرحله از تصمیم گیری ..... است.

- (۱) پیش بینی نتایج (۲) انتخاب بهترین راه
(۳) خوب فکر کردن (۴) جمع آوری اطلاعات

۳۷۲ چه کسانی برای مشورت کردن در مورد مسائل زندگی و تصمیم گیری های مهم مناسب هستند؟

- (۱) پدر و مادر (۲) معلم (۳) مشاور مدرسه (۴) دوستان

۳۷۳ کدام یک از عوامل طبیعی مؤثر در کشاورزی محسوب نمی شود؟

- (۱) خاک (۲) آب (۳) آب و هوا (۴) مواد

۳۷۴ کشت کدام یک از محصولات زیر حداکثر تا یک سال طول می کشد؟

- (۱) گندم و هویج (۲) پرتقال و برنج (۳) زردآلو و انار (۴) انار و گوجه فرنگی

۳۷۵ بیشتر برق مورد نیاز ما از نوع ..... است.

- (۱) فسیلی (۲) گازی (۳) آبی (۴) حرارتی

۳۷۶ انرژی باد، ..... را به حرکت درمی آورد و انرژی الکتریکی تولید می کند.

- (۱) توربین (۲) ژنراتور (۳) مخازن (۴) پره

۳۷۷ معروف ترین نیروگاه بادی در ..... قرار دارد.

- (۱) یزد (۲) منجیل (۳) بوشهر (۴) کرمان

۳۷۸ کدام منطقه در زمان ظهور اسلام به تصرف مسلمانان درنیامد؟

- (۱) غرب آسیا (۲) شمال آفریقا (۳) جنوب آفریقا (۴) جنوب اروپا

۳۷۹ خط زمان براساس ..... سال تنظیم شده است.

- (۱) ۵۰ (۲) ۱۵۰ (۳) ۱۰۰ (۴) ۲۰۰

- ۳۰۱ مهم‌ترین علت پیشرفت علمی مسلمانان ..... بود.
- ۱) ترجمه‌ی کتاب‌ها به زبان عربی
۲) تجارت و بازرگانی
۳) تعالیم دین اسلام
۴) حمایت فرمانروایان
- ۳۰۲ کدام رود از وسط شهر اصفهان می‌گذرد؟
- ۱) هلیل رود
۲) سفیدرود
۳) زاینده‌رود
۴) رود کر
- ۳۰۳ چه کسی سلسله‌ی صفویه را تأسیس کرد؟
- ۱) شاه عباس
۲) شاه اسماعیل
۳) نادرشاه
۴) رضاشاه
- ۳۰۴ در دوره‌های مختلف تاریخی ..... مردم تغییراتی داشته است.
- ۱) پوشاک
۲) اخلاق
۳) شغل
۴) مذهب
- ۳۰۵ بعد از تولید نخ در کارخانه‌های نخی رسی، نخ‌ها به کدام کارخانه فرستاده می‌شوند؟
- ۱) خط تولید
۲) نخ‌بافی
۳) خرازی
۴) نساجی
- ۳۰۶ عمق دریای خزر در کدام ناحیه بسیار کم است؟
- ۱) شمال
۲) جنوب
۳) شرق
۴) غرب
- ۳۰۷ کدام یک از ماهی‌های زیر خاویاری **نیست**؟
- ۱) اوزون برون
۲) سوف
۳) ناس ماهی
۴) دراکول
- ۳۰۸ کوتاه‌ترین مرز ایران با کدام کشور است؟
- ۱) عراق
۲) ارمنستان
۳) ترکمنستان
۴) ترکیه
- ۳۰۹ چه عاملی موجب افزایش ثروت اروپاییان شد؟
- ۱) افزایش علوم و فنون
۲) تجارت
۳) ترجمه کتب مسلمانان
۴) شهرنشینی
- ۳۱۰ میرزا کوچک‌خان در کجا قیام کرد؟
- ۱) مازندران
۲) گیلان
۳) گرگان
۴) ساری
- ۳۱۱ در طن جنگ تحمیلی، خرمشهر را چه نامیدند؟
- ۱) ناصریه
۲) خونین شهر
۳) جوان شهر
۴) محمدشهر
- ۳۱۲ قطعه‌نامه‌ی صلح در چه سالی پذیرفته شد و جنگ هشت ساله به پایان رسید؟
- ۱) ۱۳۶۷
۲) ۱۳۶۸
۳) ۱۳۶۹
۴) ۱۳۷۰

K	P	P	I	۱۱۸
K	P	P	I	۱۱۹
K	P	P	I	۱۲۰
K	P	P	I	۱۲۱
K	P	P	I	۱۲۲
K	P	P	I	۱۲۳
K	P	P	I	۱۲۴
K	P	P	I	۱۲۵
K	P	P	I	۱۲۶
K	P	P	I	۱۲۷
K	P	P	I	۱۲۸
K	P	P	I	۱۲۹
K	P	P	I	۱۳۰
K	P	P	I	۱۳۱
K	P	P	I	۱۳۲
K	P	P	I	۱۳۳
K	P	P	I	۱۳۴
K	P	P	I	۱۳۵
K	P	P	I	۱۳۶
K	P	P	I	۱۳۷
K	P	P	I	۱۳۸
K	P	P	I	۱۳۹
K	P	P	I	۱۴۰
K	P	P	I	۱۴۱
K	P	P	I	۱۴۲
K	P	P	I	۱۴۳
K	P	P	I	۱۴۴
K	P	P	I	۱۴۵
K	P	P	I	۱۴۶
K	P	P	I	۱۴۷
K	P	P	I	۱۴۸
K	P	P	I	۱۴۹
K	P	P	I	۱۵۰
K	P	P	I	۱۵۱
K	P	P	I	۱۵۲
K	P	P	I	۱۵۳
K	P	P	I	۱۵۴
K	P	P	I	۱۵۵
K	P	P	I	۱۵۶
K	P	P	I	۱۵۷
K	P	P	I	۱۵۸
K	P	P	I	۱۵۹
K	P	P	I	۱۶۰

K	P	P	I	۱۶۱
K	P	P	I	۱۶۲
K	P	P	I	۱۶۳
K	P	P	I	۱۶۴
K	P	P	I	۱۶۵
K	P	P	I	۱۶۶
K	P	P	I	۱۶۷
K	P	P	I	۱۶۸
K	P	P	I	۱۶۹
K	P	P	I	۱۷۰
K	P	P	I	۱۷۱
K	P	P	I	۱۷۲
K	P	P	I	۱۷۳
K	P	P	I	۱۷۴
K	P	P	I	۱۷۵
K	P	P	I	۱۷۶
K	P	P	I	۱۷۷
K	P	P	I	۱۷۸
K	P	P	I	۱۷۹
K	P	P	I	۱۸۰
K	P	P	I	۱۸۱
K	P	P	I	۱۸۲
K	P	P	I	۱۸۳
K	P	P	I	۱۸۴
K	P	P	I	۱۸۵
K	P	P	I	۱۸۶
K	P	P	I	۱۸۷
K	P	P	I	۱۸۸
K	P	P	I	۱۸۹
K	P	P	I	۱۹۰
K	P	P	I	۱۹۱
K	P	P	I	۱۹۲
K	P	P	I	۱۹۳
K	P	P	I	۱۹۴
K	P	P	I	۱۹۵
K	P	P	I	۱۹۶
K	P	P	I	۱۹۷
K	P	P	I	۱۹۸
K	P	P	I	۱۹۹
K	P	P	I	۲۰۰

K	P	P	I	۲۰۱
K	P	P	I	۲۰۲
K	P	P	I	۲۰۳
K	P	P	I	۲۰۴
K	P	P	I	۲۰۵
K	P	P	I	۲۰۶
K	P	P	I	۲۰۷
K	P	P	I	۲۰۸
K	P	P	I	۲۰۹
K	P	P	I	۲۱۰
K	P	P	I	۲۱۱
K	P	P	I	۲۱۲
K	P	P	I	۲۱۳
K	P	P	I	۲۱۴
K	P	P	I	۲۱۵
K	P	P	I	۲۱۶
K	P	P	I	۲۱۷
K	P	P	I	۲۱۸
K	P	P	I	۲۱۹
K	P	P	I	۲۲۰
K	P	P	I	۲۲۱
K	P	P	I	۲۲۲
K	P	P	I	۲۲۳
K	P	P	I	۲۲۴
K	P	P	I	۲۲۵
K	P	P	I	۲۲۶
K	P	P	I	۲۲۷
K	P	P	I	۲۲۸
K	P	P	I	۲۲۹
K	P	P	I	۲۳۰
K	P	P	I	۲۳۱
K	P	P	I	۲۳۲
K	P	P	I	۲۳۳
K	P	P	I	۲۳۴
K	P	P	I	۲۳۵
K	P	P	I	۲۳۶
K	P	P	I	۲۳۷
K	P	P	I	۲۳۸
K	P	P	I	۲۳۹
K	P	P	I	۲۴۰

K	P	P	I	۲۴۱
K	P	P	I	۲۴۲
K	P	P	I	۲۴۳
K	P	P	I	۲۴۴
K	P	P	I	۲۴۵
K	P	P	I	۲۴۶
K	P	P	I	۲۴۷
K	P	P	I	۲۴۸
K	P	P	I	۲۴۹
K	P	P	I	۲۵۰
K	P	P	I	۲۵۱
K	P	P	I	۲۵۲
K	P	P	I	۲۵۳
K	P	P	I	۲۵۴
K	P	P	I	۲۵۵
K	P	P	I	۲۵۶
K	P	P	I	۲۵۷
K	P	P	I	۲۵۸
K	P	P	I	۲۵۹
K	P	P	I	۲۶۰
K	P	P	I	۲۶۱
K	P	P	I	۲۶۲
K	P	P	I	۲۶۳
K	P	P	I	۲۶۴
K	P	P	I	۲۶۵
K	P	P	I	۲۶۶
K	P	P	I	۲۶۷
K	P	P	I	۲۶۸
K	P	P	I	۲۶۹
K	P	P	I	۲۷۰
K	P	P	I	۲۷۱
K	P	P	I	۲۷۲
K	P	P	I	۲۷۳
K	P	P	I	۲۷۴
K	P	P	I	۲۷۵
K	P	P	I	۲۷۶
K	P	P	I	۲۷۷
K	P	P	I	۲۷۸
K	P	P	I	۲۷۹
K	P	P	I	۲۸۰

۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰
۲۰۱
۲۰۲
۲۰۳
۲۰۴
۲۰۵
۲۰۶
۲۰۷
۲۰۸
۲۰۹
۲۱۰
۲۱۱
۲۱۲
۲۱۳
۲۱۴
۲۱۵
۲۱۶
۲۱۷
۲۱۸
۲۱۹
۲۲۰
۲۲۱
۲۲۲
۲۲۳
۲۲۴
۲۲۵
۲۲۶
۲۲۷
۲۲۸
۲۲۹
۲۳۰
۲۳۱
۲۳۲
۲۳۳
۲۳۴
۲۳۵
۲۳۶
۲۳۷
۲۳۸
۲۳۹
۲۴۰
۲۴۱
۲۴۲
۲۴۳
۲۴۴
۲۴۵
۲۴۶
۲۴۷
۲۴۸
۲۴۹
۲۵۰
۲۵۱
۲۵۲
۲۵۳
۲۵۴
۲۵۵
۲۵۶
۲۵۷
۲۵۸
۲۵۹
۲۶۰
۲۶۱
۲۶۲
۲۶۳
۲۶۴
۲۶۵
۲۶۶
۲۶۷
۲۶۸
۲۶۹
۲۷۰
۲۷۱
۲۷۲
۲۷۳
۲۷۴
۲۷۵
۲۷۶
۲۷۷
۲۷۸
۲۷۹
۲۸۰
۲۸۱
۲۸۲
۲۸۳
۲۸۴
۲۸۵
۲۸۶
۲۸۷
۲۸۸
۲۸۹
۲۹۰
۲۹۱
۲۹۲
۲۹۳
۲۹۴
۲۹۵
۲۹۶
۲۹۷
۲۹۸
۲۹۹
۳۰۰

۳۰۱
۳۰۲
۳۰۳
۳۰۴
۳۰۵
۳۰۶
۳۰۷
۳۰۸
۳۰۹
۳۱۰
۳۱۱
۳۱۲
۳۱۳
۳۱۴
۳۱۵
۳۱۶
۳۱۷
۳۱۸
۳۱۹
۳۲۰
۳۲۱
۳۲۲
۳۲۳
۳۲۴
۳۲۵
۳۲۶
۳۲۷
۳۲۸
۳۲۹
۳۳۰
۳۳۱
۳۳۲
۳۳۳
۳۳۴
۳۳۵
۳۳۶
۳۳۷
۳۳۸
۳۳۹
۳۴۰
۳۴۱
۳۴۲
۳۴۳
۳۴۴
۳۴۵
۳۴۶
۳۴۷
۳۴۸
۳۴۹
۳۵۰
۳۵۱
۳۵۲
۳۵۳
۳۵۴
۳۵۵
۳۵۶
۳۵۷
۳۵۸
۳۵۹
۳۶۰
۳۶۱
۳۶۲
۳۶۳
۳۶۴
۳۶۵
۳۶۶
۳۶۷
۳۶۸
۳۶۹
۳۷۰
۳۷۱
۳۷۲
۳۷۳
۳۷۴
۳۷۵
۳۷۶
۳۷۷
۳۷۸
۳۷۹
۳۸۰
۳۸۱
۳۸۲
۳۸۳
۳۸۴
۳۸۵
۳۸۶
۳۸۷
۳۸۸
۳۸۹
۳۹۰
۳۹۱
۳۹۲
۳۹۳
۳۹۴
۳۹۵
۳۹۶
۳۹۷
۳۹۸
۳۹۹
۴۰۰

۴۰۱
۴۰۲
۴۰۳
۴۰۴
۴۰۵
۴۰۶
۴۰۷
۴۰۸
۴۰۹
۴۱۰
۴۱۱
۴۱۲
۴۱۳
۴۱۴
۴۱۵
۴۱۶
۴۱۷
۴۱۸
۴۱۹
۴۲۰
۴۲۱
۴۲۲
۴۲۳
۴۲۴
۴۲۵
۴۲۶
۴۲۷
۴۲۸
۴۲۹
۴۳۰
۴۳۱
۴۳۲
۴۳۳
۴۳۴
۴۳۵
۴۳۶
۴۳۷
۴۳۸
۴۳۹
۴۴۰
۴۴۱
۴۴۲
۴۴۳
۴۴۴
۴۴۵
۴۴۶
۴۴۷
۴۴۸
۴۴۹
۴۵۰
۴۵۱
۴۵۲
۴۵۳
۴۵۴
۴۵۵
۴۵۶
۴۵۷
۴۵۸
۴۵۹
۴۶۰
۴۶۱
۴۶۲
۴۶۳
۴۶۴
۴۶۵
۴۶۶
۴۶۷
۴۶۸
۴۶۹
۴۷۰
۴۷۱
۴۷۲
۴۷۳
۴۷۴
۴۷۵
۴۷۶
۴۷۷
۴۷۸
۴۷۹
۴۸۰
۴۸۱
۴۸۲
۴۸۳
۴۸۴
۴۸۵
۴۸۶
۴۸۷
۴۸۸
۴۸۹
۴۹۰
۴۹۱
۴۹۲
۴۹۳
۴۹۴
۴۹۵
۴۹۶
۴۹۷
۴۹۸
۴۹۹
۵۰۰

۵۰۱
۵۰۲
۵۰۳
۵۰۴
۵۰۵
۵۰۶
۵۰۷
۵۰۸
۵۰۹
۵۱۰
۵۱۱
۵۱۲
۵۱۳
۵۱۴
۵۱۵
۵۱۶
۵۱۷
۵۱۸
۵۱۹
۵۲۰
۵۲۱
۵۲۲
۵۲۳
۵۲۴
۵۲۵
۵۲۶
۵۲۷
۵۲۸
۵۲۹
۵۳۰
۵۳۱
۵۳۲
۵۳۳
۵۳۴
۵۳۵
۵۳۶
۵۳۷
۵۳۸
۵۳۹
۵۴۰
۵۴۱
۵۴۲
۵۴۳
۵۴۴
۵۴۵
۵۴۶
۵۴۷
۵۴۸
۵۴۹
۵۵۰
۵۵۱
۵۵۲
۵۵۳
۵۵۴
۵۵۵
۵۵۶
۵۵۷
۵۵۸
۵۵۹
۵۶۰
۵۶۱
۵۶۲
۵۶۳
۵۶۴
۵۶۵
۵۶۶
۵۶۷
۵۶۸
۵۶۹
۵۷۰
۵۷۱
۵۷۲
۵۷۳
۵۷۴
۵۷۵
۵۷۶
۵۷۷
۵۷۸
۵۷۹
۵۸۰
۵۸۱
۵۸۲
۵۸۳
۵۸۴
۵۸۵
۵۸۶
۵۸۷
۵۸۸
۵۸۹
۵۹۰
۵۹۱
۵۹۲
۵۹۳
۵۹۴
۵۹۵
۵۹۶
۵۹۷
۵۹۸
۵۹۹
۶۰۰

